

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/38/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5912202612
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5912202612.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení, predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: O. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, dieťa rodičov - matka: O. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. Y. XXX/XX, F., v zastúpení Mgr. Iveta Žerebáková, advokátka so sídlom F., D. A. C. č. XX, otec: W. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. S. X, F., v zastúpení JUDr. JURKOVEC ADVOKAT DK s.r.o., so sídlom M. R. Štefánika 1822, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 36 832 103, o návrhu matky na zverenie maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti a určenie výživného a o návrhu otca na zverenie maloletého dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti a určenie výživného, a o súvisiacich právach a povinnostiach rodičov, na základe odvolania matky proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 6P/13/2012-438 zo dňa 18.03.2014, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok okresného súdu v celom rozsahu.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zmenil výrok rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 2P/94/2011-28 zo dňa 11.01.2012 tak, že mal. O. zveril do osobnej starostlivosti otca W. F.. Následne matku mal. dieťaťa zaviazal k povinnosti platiť na výživu mal. O. výživné vo výške 50,- eur mesačne, vždy do každého 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca dieťaťa, počnúc právoplatnosťou výroku tohto rozsudku. Upravil styk matky s mal. O. každý páry týždeň od piatku 15.00 hod. do nedele 17.00 hod.; v období letných prázdnin jeden týždeň v mesiaci júl a jeden týždeň v mesiaci august s tým, že termín uskutočnenia stretnutia je matka povinná oznámiť otcovi minimálne jeden mesiac pred plánovaním stretnutím, ďalej upravil styk matky s mal. O. každý nepárny kalendárny rok počas vianočných sviatkov v čase od 23.12. od 18.00 hod. do 25.12. do 17.00 hod.; každý páry kalendárny rok počas novoročných sviatkov v čase od 30.12. od 18.00 hod. do 03.01. do 17.00 hod. Otcovi uložil povinnosť mal. O. na stretnutie s matkou pripraviť a dieťa odovzdať matke v stanovenom termíne a matku zaviazal k povinnosti po vykonaní stretnutia otcovi v stanovenom čase maloletého odovzdať v mieste jeho bydliska. Okresný súd v ďalšom výroku uložil rodičovi mal. dieťaťa i povinnosť pri odovzdávaní maloletého odovzdať druhému rodičovi všetky veci dieťaťa, ktoré aktuálne potrebuje, vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav a ročné obdobie. Pri odovzdávaní maloletého je odovzdávajúci rodič povinný preberajúceho rodiča informovať o aktuálnom zdravotnom stave maloletého a všetkých dôležitých skutočnostiach týkajúcich sa maloletého, ktoré sa udiali počas jeho starostlivosti. Rodičia sú povinní v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť túto skutočnosť minimálne 48 hodín vopred pred realizáciou styku, inak bezprostredne po vzniku prekážky. V prípade neuskutočnenia stretnutia matky s maloletým O. je otec povinný poskytnúť matke náhradný termín v rovnakom rozsahu. Otec je povinný jedenkrát týždenne v nepárny týždeň elektronickou formou informovať matku dieťaťa o zdravotnom stave

dieťaťa a o aktuálnych podstatných veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa. Otec je povinný umožniť matke dieťaťa dvakrát týždenne, a to počas nepárnych týždňov v utorok medzi 17.00 hod. - 19.00 hod. a štvrtok medzi 17.00 hod. - 19.00 hod. telefonický kontakt s matkou dieťaťa. Súd návrh matky zamietol. Okresný súd uložil rodičom maloletého dieťaťa O. V. a W. F., ako aj maloletému dieťaťu O. F., výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine, a to povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v špecializovanom zariadení - psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb v Ružomberku na obdobie 6 mesiacov. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov ich náhradu nepriznal.

Okresný súd po rozsiahlom vykonaní dokazovania zistil, že rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č. k. 2P/94/2011 zo dňa 11.01.2012 (právooplatne 27.01.2012) bola schválená rodičovská dohoda, ktorou mal. O. súd zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, že otec je oprávnený o maloletého sa osobne starať každý týždeň v mesiaci od štvrtka 15.00 hod. do nedele 12.00 hod. a matka je oprávnená starať sa o dieťa každý týždeň v mesiaci od nedele 12.00 hod. do štvrtka 15.00 hod. s tým, že každý z rodičov si po skončení svojej starostlivosti prevezme a odovzdá dieťa druhému rodičovi v mieste jeho bydliska. Výživné v zmysle označeného rozsudku na mal. dieťa súd neurčil. Vzhľadom k tomu, že k realizácii rodičovskej dohody nedošlo a syn je v starostlivosti otca prebieha na okresnom súde i konanie o výkon predmetného rozhodnutia pod sp. zn. 6Em/1/2012. Matka v aktuálnej dobe býva i s mal. dcérou G. v 3-izbovom byte v podnájme, má vytvorené riadne podmienky pre starostlivosť o syna. Otec býva s mal. dieťaťom v byte vo výlučnom vlastníctve. Podľa správy Úradu práce, soc. vecí a rodiny Ružomberok (poukaz súdu na č. l. 361 spisu) boli zo strany Referátu poradensko-psychologických služieb v Ružomberku poskytované konzultácie s cieľom zlepšiť komunikáciu medzi bývalými partnermi v záujme vytvorenia priaznivých podmienok na kontakt dieťaťa s oboma rodičmi, s otcom dieťaťa sa uskutočnili celkovo 4 konzultácie, s matkou prebehli 3 stretnutia. K navrhnutej spoločnej konzultácii boli obaja rodičia prístupní, avšak otec pod podmienkou, že by rozhovory zaznamenával na kameru s čím psychologička nesúhlasila, a to v záujme zabezpečenia dôvernej atmosféry. Počas osobitnej spolupráce s matkou a otcom nebolo možné psychologickými postupmi dosiahnuť želaný efekt, ktorý by mohol viesť k požadovanému zlepšeniu komunikácie. Úrad práce, soc. vecí a rodiny Ružomberok v správe zo dňa 24.02.2014 konštatuje, že aj u matky sú vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o syna a bytové pomery otca dieťaťa sa nezmenili. Okresný súd na podnet Úradu práce, soc. vecí a rodiny Ružomberok začal ex offo na pojednávaní dňa 25.02.2014 podľa § 81 O.s.p. konať o uloženie výchovného opatrenia rodičom dieťaťa, ako aj dieťaťu aplikáciou postupu podľa § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine.

Okresný súd vec právne posúdil podľa § 26 v spojení s § 36 ods. 1 Zákona o rodine, v otázke vyživovacej povinnosti rodičov postupoval podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 v spojení s § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Okresný súd pri právnom posúdení veci vychádzal aj z článku 7, 9 Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj z článku 41 ods. 4 Ústavy SR.

Vychádzajúc z Dohovoru o právach dieťaťa je záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa deti, či už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti súdmi alebo inými orgánmi. Zodpovednosť spoločnú za výchovu a vývoj svojho dieťaťa majú obaja rodičia. Základným zmyslom ich starostlivosti musí byť predovšetkým záujem dieťaťa.

V predjednávanej veci obaja rodičia sa domáhali zmeny pôvodného rozhodnutia (pôvodným rozhodnutím mal. O. bol zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov), obaja rodičia žiadali maloletého zveriť do výlučnej osobnej starostlivosti. Maloletý sa však fakticky od začatia konania nachádza v starostlivosti svojho otca, striedavá starostlivosť sa nerealizuje o čom svedčí i to, že prebieha konanie na súde o výkon rozhodnutia pod sp. zn. 6Em/1/2012. Okresný súd vychádzal aj z výsledkov znaleckého posudku vypracovaného znalkyňou PhDr. Stelou Jančárovou v znaleckom posudku č. 39/2013 (poukaz na č. l. 283 a nasl. spisu), ďalej zo znaleckého posudku znalkyne Mgr. Lýdie Adamcovej. Zo záverov oboch znaleckých posudkov podľa súdu vyplynulo, že mal. O. má v súčasnosti výrazný negativistický postoj voči matke, matku odmieta, rovnako i stretnutia s ňou. Tento postoj dieťaťa nie je však prirodzený, i znalkyňa Jančárová konštatovala, že odmietavý postoj nie je autentický, rozvinul sa v dôsledku výraznej ovplyvniteľnosti, postojmi najbližších v aktuálnom výchovnom prostredí. V dôsledku vynárajúceho sa pocitu neistoty ešte výraznejšie sa dieťa emočne naviazalo na rodičovskú osobu s ktorou je v súvislosti

kontakte v danom prípade s otcom. Odchod rodiča zo spoločnej domácnosti a vzájomné odlúčenie s druhým rodičom potencionálne ohrozuje kontinuitu citových väzieb, vzťahov i prostredie dieťaťa s rodičmi. Pozitívna citová väzba mal. O. s matkou bola prirodzene rozvinutá, je to zrejmé aj z anamnézy vývinu rodiny a potvrdzujú to aj závery psychologického vyšetrenia PhDr. O. zo 04.01.2012. Zmena postoja dieťaťa nastala odchodom matky s G. zo spoločnej domácnosti.

Okresný súd vzhľadom na dôkaznú situáciu zohľadnil prioritne stanovisko mal. dieťaťa zistené priamym výsluchom na pojednávaní v neprítomnosti rodičov, ako i prostredníctvom Úradu práce, soc. vecí a rodiny Ružomberok. Z výsluchu dieťaťa súd zistil, že v súčasnosti mal. O. chce zotrvať v rodinnom prostredí u otca, ktoré mu je známe. V podstate od začatia súdneho konania je mal. O. v starostlivosti otca, preto súd s ohľadom na súčasnú situáciu maloletého, ho ponechal v starostlivosti tohto rodiča. Súd prihliadal i na súčasný stav dieťa, na jeho odmietanie matky, keď ponechanie dieťaťa v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov by neprinieslo želaný efekt, rozhodnutie by bolo v podstate nerealizovateľné, nevykonateľné. K výchove dieťaťa treba v danom štádiu konania pristupovať veľmi citlivo, jemne, jeho vytrhnutie a odňatie z prostredia, ktoré mu je známe, v ktorom žije, teda od otca a odovzdanie matke by negatívnym spôsobom zasiahlo jeho psychiku.

Vychádzajúc z horeuvedených konštatovaných záverov potom súd zveril mal. O. do osobnej starostlivosti otca a vyživovaciu povinnosť matky na dieťa stanovil sumou 50,- eur mesačne. Vychádzal z príjmu matky, ktorá ako zdravotná sestra dosahuje čistý priemerný mesačný zárobok 423,- eur. Má vyživovaciu povinnosť k mal. G. V. (nar. v r.XXXX), žije s ňou v spoločnej domácnosti, na túto dcéru poberá výživné v sume 80,- eur mesačne od biologického otca. Čistý priemerný mesačný zárobok otca dieťaťa je v sume 692,- eur, žije v 2-izbovom byte s mal. O.. Otec v priebehu konania deklaroval podstatne vyššiu životnú úroveň, ako je životná úroveň matky a s ohľadom na výdavky mal. dieťaťa súd hodnotil výživné vo výške 50,- eur za primerané. Počiatok platenia výživného zo strany matky viazal ku dňu nadobudnutia právoplatnosti výroku, keďže aktuálne mal. O. zverený do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov v rovnakom rozsahu s tým, že výživné určené nebolo. Matka má stále záujem na realizovaní striedavej starostlivosti, je pripravená dieťa mať u seba a poskytnúť dieťaťu zatiaľ v rámci trvajúcej striedavej osobnej starostlivosti výchovu.

Okresný súd osobitne zvýraznil, že rozhodnutím o zverení mal. dieťaťa jednému z rodičov do osobnej starostlivosti sa zachovávajú všetky rodičovské práva a povinnosti aj tomu z rodičov, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti. Tento rodič aj keď je spravidla prevažne vylúčený z bezprostredného výkonu svojich rodičovských práv a povinností, najmä zo sústavného výchovného pôsobenia na dieťa, nie je pozbavený práva dieťa vychovávať. Rodičovský a výchovný vplyv tohto rodiča sa realizuje formou jednotlivých stretnutí a v rámci úpravy styku uvedenú otázku okresný súd presne vo výrokových vetách svojho rozhodnutia aj vyšpecifikoval, stanovil rozsah a intenzitu jednotlivých stretnutí matky s mal. dieťaťom a zároveň uložil povinnosť rodičom dodržiavať dôsledne postupy pri odovzdávaní a preberaní dieťaťa.

Vychádzajúc z článku 7 Dohovoru o právach dieťaťa uložil otcovi povinnosť pravidelne informovať matku o zdravotnom stave mal. dieťaťa a o iných podstatných závažných veciach týkajúcich sa dieťaťa, a to vždy v nepárny týždeň. Forma, ktorou je povinný otec matke poskytovať informácie však nie je zákonom stanovená, môže to byť telefonicky, prípadne elektronickou poštou. V prípade rodičov maloletého sa však javí byť najvhodnejším spôsobom informovania práve poskytovanie informácií elektronickou formou.

Súd ďalej zdôraznil zodpovednosť obidvoch rodičov, aby našli spôsob, ktorý bude čo najmenej zaťažovať dieťa bez toho, aby muselo dôjsť k eliminácii práva maloletého na styk s obidvoma rodičmi. Nie je však namieste vystaviť mal. dieťa akejkoľvek stresovej situácie, čo si práve rodič, ktorému je dieťa zverené do osobnej starostlivosti musí nutne uvedomiť. Pre dieťa je dôležitý uprednostňovaný osobný styk s rodičmi, cieľom je zabezpečiť udržanie rodinných väzieb dieťaťa s rodičom, ktorý nemá dieťa vo svojej starostlivosti. Je to umožnené i bežnými formami komunikácie, teda i stykom nepriamym, napr. pomocou elektronických prostriedkov ako je mobilný telefón, elektronická pošta, komunikácia cez skype a iné sociálne siete. Mal. O. je vo veku kedy už s matkou dokáže komunikovať i prostredníctvom telefónu, z týchto dôvodov súd upravil styk matky s mal. O. i v rozsahu telefonického kontaktu, spôsobom ako sa uvádza vo výrokovvej vete rozsudku.

Okresný súd postupujúc podľa § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine za vhodné a správne považoval uložiť rodičom mal. dieťaťa, ako aj maloletému povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v špecializovanom zariadení - psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Ružomberok na obdobie 6 mesiacov. Nutnosť terapeutického procesu v závere znaleckého posudku zvyrazňuje i znalkyňa PhDr. Stela Jančárová, keď na obnovenie neprirodzene citovej väzby dieťaťa s matkou je potrebná terapeutická práca s rodinou, východiskom sa javí psychologická intervencia u psychológa referátu poradensko-psychologických služieb, Úradu práce, soc. vecí a rodiny Ružomberok alebo v ambulancii klinickej psychológie u PhDr. O. v Ružomberku, s ktorou už dieťa nadviazalo kontakt, pritom znalkyňa navrhuje najskôr prácu s jednotlivými rodičmi a následne ich spoločnú terapiu s dieťaťom, taktiež najskôr samostatnou intervenciou.

Okresný súd dodal, že pokiaľ otcovi dieťaťa záleží na zdravom vývoji mal. O. ako to deklaroval počas celého súdneho konania, malo by byť i v jeho záujme pristúpiť na takýto spôsob riešenia konfliktnej situácie medzi maloletým a matkou s dôverou i vo vzťahu k psychológovi, ktorý určí najvhodnejší spôsob terapie. Pričom otec by mal rešpektovať stanoviská a postup odborníkov, nie klásť svoje požiadavky. Pokiaľ otec nebude spolupracovať s odborníkmi a pristupovať zodpovedne k riešeniu problémov a výchovné opatrenie nepovedie k náprave s poukazom na ust. § 37 ods. 3 Zákona o rodine, súd môže dočasne odňať mal. dieťaťa z osobnej starostlivosti otca, a to aj proti jeho vôli, za tým účelom bude súd smerovať k vykonávaniu uloženého výchovného opatrenia a to v súčinnosti s orgánom sociálno-právnej ochrany detí.

Okresný súd nabáda obidvoch rodičov, aby si uvedomili, že každé narušenie ich vzájomných vzťahov negatívne zasahuje do vývoja ich mal. dieťaťa. Rodič s ktorým dieťa žije teda otec, by mal urobiť všetko preto, aby zabezpečil dieťaťu zlepšenie kontaktu s matkou, mal by dieťa aktívne podporovať v kontakte s rodičom, informovať matku ako s dieťaťom trávi čas, rovnako je potrebné, aby aj matka v čase, keď bude realizovať stretnutie so synom poskytla otcovi informácie o tom, kde a ako so synom budú tráviť spoločne čas.

Okresný súd rozhodovanie o trovách konania riešil postupom podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote podala odvolanie matka. V odvolaní prioritne poukazovala na obsah rozsudku OS Ružomberok č. k. 2P/94/2011 zo dňa 11.01.2012, v ktorom ako rodičia uzatvorili dohodu o striedavej osobnej starostlivosti o mal. O.. Túto dohodu súd schválil. Rodičovská dohoda má prednosť pred autoritatívnym súdnym rozhodnutím ohľadom výkonu rodičovských práv. Obidvaja rodičia so striedavou výchovou súhlasili, táto ale rešpektovala vôľu obidvoch rodičov podieľať sa na výchove syna osobnou starostlivosťou. Táto striedavá starostlivosť sa realizovala pritom len 2 týždne, nedošlo k jej naplneniu. Otec dieťaťa dohodu o striedavej starostlivosti prestal rešpektovať, nechcel nechať O. u matky cez noc. Chodieval po syna do škôlky skôr, v prípade keď on nemohol poslať svojho rodinného príslušníka. Ona nemala možnosť byť s vlastným synom. Matka tvrdila, že zmena v správaní sa dieťaťa nastala pod vplyvom otca. K tomuto záveru dospeli Mgr. H. a najmä znalkyňa PhDr. Jančárová. Tri mesiace po schválení rodičovskej dohody súdom bola nútená sa obrátiť na sociálnu kuratelu o spísanie návrhu na zmenu striedavej výchovy do jej výlučnej osobnej starostlivosti. Otec jej dieťa nedával, ani v súčasnosti nedáva a akýkoľvek kontakt so synom jej zamedzuje. V odvolaní poukazovala na vyhrotený vzťah medzi ním a starým otcom maloletého v dôsledku čoho podala i podnet na Obvodné oddelenie PZ dňa 24.04.2012. Aj voči otcovi dieťaťa sa viedlo priestupkové konanie na základe jej podania z 01.03.2012. Priestupkové konanie voči otcovi dieťaťa je vedené na Okresnom riaditeľstve PZ. Výsledkom týchto priestupkových konaní je rozkaz o uložení sankcie za priestupok otcovi dieťaťa, ktorý bol uznaný vinným zo spáchania skutku.

Z dôvodu znemožnenia výkonu jej rodičovských práv a povinností podala návrh na výkon rozhodnutia proti otcovi za účelom, aby sa rodičovská dohoda, t. j. vykonateľné súdne rozhodnutie naplnilo. Výsledkom uvedeného výkonu bola uložená pokuta vo výške 200,- eur otcovi dieťaťa (právoplatne ukončené). Otec jej dieťa neodovzdáva, je to dôvod na prehodnotenie jeho výchovnej spôsobilosti. Otec preto nie je vhodný na výchovu dieťaťa, vsugerováva mu osobný názor na matku, čo dieťa ovplyvňuje. Matka poukazuje aj na najdôležitejšiu požiadavku, aby súd pri rozhodnutí rešpektoval právo

mal. dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Preferenčný rodič t.j. otec dieťaťa, ktorý má v starostlivosti mal. dieťa má prvotnú zodpovednosť za prípravu dieťaťa na stretnutie s druhým rodičom. Napokon dieťa má i povinnosť city svojich rodičov rešpektovať. Dieťa je ovplyvňované zo strany otca nesprávnym výchovným postupom voči nej, to je dôsledkom prečo pri nej maloletý nebýva. Otec dieťaťa nie je spôsobilý na výchovu mal. dieťaťa, nesnaží sa a nepodniká žiadne kroky, nepracuje na tom, aby styk syna s matkou realizoval. Súd by mal prehodnotiť výchovnú spôsobilosť otca dieťaťa. Matka mala za to, že zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti otca súdom je v rozpore s odborným vyjadrením znalkyne Úradu práce, soc. vecí a rodiny zastupujúci záujem dieťaťa taktiež v rozpore so zásadami Zákona o rodine. Treba, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na rovnocennú starostlivosť obidvoch rodičov, citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného rovnocenného rovnoprávneho osobného styku s oboma rodičmi. Rozhodnutím súdu boli porušené tieto kritériá. Súd v rozpore s vykonaným dokazovaním zveril dieťa do starostlivosti otca napriek tomu, že podľa výsledkov dokazovania otec dieťaťa bráni matke v stretávaní sa s dieťaťom. Otec jej dieťa neodovzdáva, úplne ju odrezal od výchovy syna, syn je výlučne pod vplyvom otca. Otec zamedzuje výkonu a naplneniu striedavej výchovy. Matka preto nemala žiadny priestor pre výchovu O., postoj dieťaťa k nej bol vytvorený z titulu zamedzovania jej stretnutí so synom, aj okolnosť nariadenia výchovného opatrenia súdom potvrdzuje problémy vo výchovnom prostredí otca pri výchove syna, napriek tomu súd mal. dieťa do tohto prostredia do výlučnej starostlivosti otca zveril. Súd sa nevysporiadal s otázkou aké dôvody ho viedli pre zmenu striedavej výchovy v neprospech matky. Matka dáva do pozornosti doporučeniu znalkyne, aby súd zväžil starostlivo tvrdenia otca. Zo znaleckého posudku PhDr. Stely Jančárovej vyplynulo, že dieťa je ovplyvniteľné zo strany najbližších z výchovného prostredia, v ktorom sa nachádza. Zároveň bola zo strany znalkyne doporučená terapia. Súd sa nevysporiadal ani s citovými väzbami dieťaťa k nej, stráca kontakt s ňou. Preto nesúhlasila s výrokom súdu ohľadom rozsahu stretávania sa s maloletým synom, nakoľko výrok nie je v súlade so závermi znaleckého posudku znalkyne Jančárovej.

Súd otcovi dieťaťa uložil povinnosť umožniť jej telefonický kontakt s maloletým synom, avšak z vyjadrenia otca vyplynulo, že telefónne číslo dieťaťu zmenil, aby mu ona nemohla volať, nevie si preto predstaviť, akým spôsobom sa bude realizovať táto časť výroku rozhodnutia. Do dňa podania odvolania telefónne číslo na svojho syna nemá, nikto situáciu neriešil. Otec dieťaťa neposkytne jej telefonický kontakt na syna. Svoj osobný súkromný telefón matke nedvíha. Matka je napokon obmedzovaná, kedy smie a kedy nie zatelefonovať svojmu dieťaťu. Súd neposkytol jej ani v rámci úpravy stretávania sa s vlastným synom dostatočný priestor - nezohľadnil výsledky dokazovania - závery znalkyne Jančárovej a upravil rozsah stretávania podľa vlastnej úvahy, čo je v rozpore s Dohovorom o právach dieťaťa, aby dieťa malo zabezpečený rovnocenný vzťah a stretávanie s oboma rodičmi, ako aj výsledkami doterajšieho dokazovania. Od posledného rozhodovania, t.j. od schválenia rodičovskej dohody podľa názoru matky nedošlo k zmene pomerov vo vzťahu k dieťaťu, ale nastala zmena pomerov vo vzťahu na strane otca, ktorý absolútne nerešpektuje súdne rozhodnutie a dieťa jej neodovzdáva. Na jej strane pritom sú vytvorené všetky predpoklady na riadnu výchovu maloletého syna. Nevidí dôvod, prečo by sa o neho nemohla starať. Matka v odvolaní poukazuje aj na jednotlivé časti znaleckého posudku znalkyne PhDr. Jančárovej, ktoré aj cituje. Ona má enormný záujem reálne sa podieľať na výchove svojho dieťaťa. Je zdravotná sestra, má dcéru G.. S otcom O. žila 11 rokov, teda má odborné, profesionálne predpoklady, ako aj osobnostné na to, že nič jej nebráni podieľať sa na výchove svojho syna. Je zarážajúce, že viac priestoru na výchovné pôsobenie otec poskytuje na úkor matky svojim rodičom. Na druhej strane ona vo svojich postojoch pristupuje v zmysle doporučení odborníkov (psychológov) nie násilím, ale trpezlivo, preto doposiaľ nepodala na otca trestné oznámenie za marenie výkonu súdneho rozhodnutia.

Osobitne zväznila, že v prípade, ak by otec maloletého dieťaťa zabezpečoval reálne striedavú výchovu, ona by zväznila svoj návrh na zmenu osobnej starostlivosti, avšak i z výsluchu otca na pojednávaní 25.02.2014 vyplynulo (otec sa jasne vyjadril), že so striedavou výchovou nesúhlasí, preto ona nemala inú možnosť, ako zotrvať na svojom pôvodnom návrhu na zverení dieťaťa do svojej výlučnej osobnej starostlivosti. Rozsudok súdu preto nie je v záujme dieťaťa, situáciu len zhoršuje, ona dieťa neuvidí vôbec, pretože otec dieťa jej neodovzdá a teda ani nové súdne rozhodnutie nemôže zabezpečiť kvalitný výchovný vplyv matky voči synovi či už výchovu 1x za 2 týždne, telefonický kontakt, resp. výchovu v rámci upraveného styku súdom, ktorá úprava nevychádza zo záverov znaleckého posudku znalkyne PhDr. Jančárovej.

Vo vzťahu k výchovnému opatreniu uložené súdom matka (odvolateľka) konštatovala predčasnosť rozhodnutia. Súdne rozhodnutie trpí i procesnými vadami, v tejto súvislosti namietala nepreskúmateľnosť rozsudku v otázke vyživovacej povinnosti otca k synovi, rozsahu stretávania sa s náhradnými termínmi. Súd rozhodol uvedené otázky výlučne podľa vlastnej úvahy.

Na základe vyššie uvedeného matka sa domáhala zmeny rozsudku súdu prvého stupňa tak, že maloletý O. jej bude zverený do osobnej starostlivosti. Súd následne zruší výroky 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 rozsudku a o výške výživného, ako aj rozsahu stretávania sa otca s dieťaťom vec vráti na ďalšie konanie. V prípade, ak odvolací súd zistí, že nie sú dôvody pre zmenu rozsudku v jej prospech, najmä pre procesné vady, trvala na tom, aby rozsudok okresného súdu krajský súd zrušil vo všetkých výrokoch okrem výchovného opatrenia a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Otec v písomnom vyjadrení k odvolaniu žiadal potvrdenie rozsudku okresného súdu pre vecnú správnosť. Zvýraznil, že maloletý O. býva v prostredí, v ktorom sa narodil, je naň citovo naviazaný, cudzie prostredie odmieta. Je citovo naviazaný na neho, čo potvrdilo aj psychologické vyšetrenie PhDr. O.. Matka maloletého býva v jednej domácnosti s priateľom, ktorý sa v minulosti liečil na psychiatrickej klinike. Matka svoj záujem o dieťa len predstiera, o čom svedčí i to, že 2,5 roka sa nepodieľa na vyživovacej povinnosti o dieťa. Maloletý preferuje prioritne jeho, on je prirodzenou autoritou pre dieťa, dieťa vyjadrilo rozhodnutie bývať pri ňom aj vo výpovedi. Jeho zverenie v súčasnom štádiu negatívne zasiahlo psychiku dieťaťa a negatívne vplývalo na jeho vývoj. On zvláda výchovu maloletého, tento dosahuje v škole výborné výsledky. Otec poukazuje na výsledky dokazovania, ktoré podľa neho objektívne preukázali prítomnú značnú averziu dieťaťa voči matke. Styk dieťaťa s matkou bez predchádzajúcej psychologickkej starostlivosti a prípravy dieťaťa by predstavoval priamy násilný zásah a prinútenie dieťaťa k stretávaniu, čo malo zásadný dopad na jeho ďalší vývoj a mohlo by to matku kompletne a trvalo odcudziť od dieťaťa. Radikálne riešenia nie sú vhodné, čo preukazuje i pokus o posledné stretnutie matky s dieťaťom v septembri 2013. Dieťa odmietlo sa stretnúť s ňou, zavrelo sa v skrini. Je riešením postupné zblížovanie sa matky s dieťaťom za aktívneho a pozitívneho pôsobenia jeho. On ako otec si uvedomuje, že dlhodobejšie absentovanie matky pri výchove syna môže v budúcnosti negatívne následky vyvolať, preto je pripravený ústretovo, avšak postupne vykonať efektívne kroky, ktoré zblížia matku so synom. Nesúhlasí a nebude sa podieľať na násilných krokoch voči synovi, ktorý vie v aktuálnom veku vyjadriť, čo chce a nechce. Mal záujem, aby ďalšia spolupráca stretávania sa maloletého s matkou nebola o konfliktoch a účelových krokoch ako doposiaľ, ale o postupnom hľadaní cesty a zblížovaní sa matky so synom. Podľa názoru otca prvostupňový rozsudok vytvára (hoc oneskorene) základ pre postup v záujme maloletého.

Kolíznym opatrovníkom písomné vyjadrenie k odvolaniu matky nepredložil.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal na to oprávnený účastník (§ 201 veta prvá O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), aplikáciou postupu podľa § 156 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 a § 214 ods. 2 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil v celom rozsahu.

Krajský súd prioritne zvýrazňuje špecifickosť riešenej problematiky, náročnosť a obtiažnosť po stránke skutkovej s osobitným hľadaním tzv. prioritného záujmu na čo najlepšej výchove dieťaťa. Prioritne však za zdravý, úspešný, nenarušený vývoj a výchovu dieťaťa zodpovedajú obidvaja rodičia. Ani spoločnosť ani úrady ani inštitúcie nedokážu ani pri zákonom stanovených postupoch dieťaťu nahradiť porozumenie, lásku, toleranciu, pochopenie obidvoch rodičov, súladnosť ich vzájomnej komunikácie. Prioritne rodičia si musia uvedomiť, že ich oddelené spoluzitie ešte neznamená narušenie kontaktu dieťaťa s obidvoma rodičmi osobitne v tých prípadoch, keď rodičia obidvaja sa domáhajú výchovy dieťaťa, chcú dieťaťu odovzdať lásku, opateru, starostlivosť, spĺňajú obidvaja rodičia podmienky výchovy. Porozumenie vo vzájomnej komunikácii medzi rodičmi je prioritným a základným predpokladom zverenia dieťaťa aj do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Ako je zrejmé, túto otázku rodičia riešili v pôvodnom rozsudku dohodou. Uvedená dohoda rodičov sa však nerealizovala, nebola úspešná, vykonané dokazovanie preukázalo, že táto forma rodičovskej starostlivosti o dieťa v aktuálnej dobe je nereálna.

Krajský súd zistil, že okresný súd vykonal v súdnej veci rozsiahle dokazovanie, skutkový stav zistil riadne, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade s § 132 i nasl. O.s.p. a vzhľadom na existujúce pomery medzi účastníkmi konania správne zohľadnil princíp najlepšieho záujmu dieťaťa a tom základe správne danú právnu vec uzavrel.

Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi (§ 24 ods. 4 Zákona o rodine).

Krajský súd osobitne zdôrazňuje, že aj matka rovnako ako otec spĺňa všetky podmienky pre osobnú starostlivosť o dieťa.

Okresný súd pri svojom rozhodnutí o zmene výchovy a pri zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti otca postupoval v intenciách ustanovenia § 24 ods. 4 Zákona o rodine, pretože pri zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti otca zhodne ako okresný súd aj krajský súd zdieľa názor, že za prioritné hľadisko bolo potrebné považovať „ postoj dieťaťa „ k rodičom, pocit bezpečia dieťaťa v prostredí v ktorom dieťa od útleho veku žije, jeho citové vnímanie novej, zmenenej situácie, ktorá po odchode jeho matky nastala. Povahové črty dieťaťa, jeho postoj, správanie sa, orientovanie sa v zmenených vzťahoch aj rodičov (poznámka odvolacieho súdu - pritom ide o zložitú zmenu v rodinných vzťahoch a spolužití účastníkov v ktorej sa dieťa bez vlastnej viny ocitlo) konštatujú aj odborné stanoviská znalkyň v znaleckých posudkoch. Podľa názoru odvolacieho súdu bude osobitne významné, aby obaja rodičia triezvo a objektívne pristupovali k vytvoreniu kvalitatívne novej „ cesty „ matky k dieťaťu, pretože materinskú lásku, nehu zvlášť vo vzťahu matka - syn, nedokáže maloletému synovi vynahradiť ani najlepší otec. Napokon aj samotný otec túto nezastupiteľnú úlohu matky v písomnom vyjadrení k odvolaniu pomenoval a je na ňom, aby tento svoj názor premietol aj do reálneho vzťahu matky a syna. Navyše otec je práve tým rodičom, ktorý je povinný vytvoriť konkrétne a úprimné kroky pre obnovenie pozitívneho vzťahu dieťaťa k matke. V jeho prístupe k plneniu tejto povinnosti by mal prevládať rozumný úsudok a cit, skutočný záujem „ rodiča „ o dobro a budúcnosť vlastného dieťaťa. Treba dodať i to, že otec v starostlivosti ktorého sa dieťa nachádza je tzv. mienko - tvorný rodič, on ovplyvňuje postoj, názory dieťaťa na matku.

Rozsah a intenzitu stretnutí, vymedzenie ďalších rodičovských práv a povinností okresný súd upravil v medziach zákona. Ak matka bude môcť realizovať rodičovské práva v takom rozsahu ako to okresný súd stanovil (napr. v rámci stretnutí s dieťaťom, informovanosti o dieťaťu a pod.), je dôvodné aj očakávanie výsledku - obnovenia vzájomných pozitívnych vzťahov matky a dieťaťa. Otec si však musí uvedomiť, ak by matke bránil, resp. neumožnil realizovať práva vymedzené v súdnom rozhodnutí, mohol by sa vystaviť jednak trestnému stíhaniu a jednak svojim správaním by mohol zakladať aj dôvod pre zmenu výchovy dieťaťa.

Otázku určenia výživného, výšky vyživovacej povinnosti matky okresný súd ustálil správne, vychádzal z príjmových možností a schopností rodičov, zohľadnil ich životnú úroveň ako aj štandardné odôvodnené potreby dieťaťa.

Uloženie výchovného opatrenia v zmysle § 37 ods. 2 písm.d/ Zákona o rodine má svoje zákonné opodstatnenie, vychádza z jednoznačne preukázanej požiadavky na nevyhnutnosť takého postupu.

V súvisiacom výroku o náhrade trov prvostupňového konania rozhodnutie okresného súdu má oporu v § 146 ods.1 písm. a/ O.s.p.

Súhrn všetkých horeuvedených dôvodov viedol krajský súd k potvrdeniu rozsudku okresného súdu v celom rozsahu.

Podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. a / O.s.p. nepriznal krajský súd účastníkom (žiadnemu z nich náhradu trov odvolacieho konania) pretože predmetom riešenia bola právna vec starostlivosti súdu o maloleté dieťa, ktorú súd môže začať i bez návrhu.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.